

Frontáttörés

(Military Review, 1946. június, Tikhomirov vezérezredes cikke után, megjelent a „Krasnaja Svjesda” 1945 októberi számában.)

Egy mélyen tagozott védelmi öv áttörése nemcsak a vezetést, hanem a csapatokat is rendkívüli méretű erő kifejtés elé állítja és sok ügyeséget és harcászati technikában való jártasságot kíván. A védőállás mélysége nem teszi lehetővé, hogy a támadó az első erőfeszítés után el-lanyhuljon. Abszolút alapossággal kell a csapatnak magát a többszörös, sokszor távol egymás mögött fekvő védelmi műveken átrágni. A tiszteknek ilyen feladatra való kiképzésénél nem szabad szem előtt téveszteni a tekintetbejövő különböző terepfajták jellegzetességeit (mocsár, erdő, hegység). Mindegyik más és más harceljárást követel, de mindegyikre jellemző a csekély látási és figyelési lehetőség és ezzel kapcsolatosan a tüzérségi és aknavető tüztámogatás majdnem teljes kikapcsolása. Ezért a tüztámogatás megszervezése a legfontosabb kérdés és a kiképző tiszt legfontosabb kötelessége, hogy mindenrangú vezetővel a tüztámogatás és egymás támogatásának kérdését alaposan megbeszélje és végigpróbáltassa. Minden parancsnok ismerje a niocsaras területen és erdőben nyújtandó tüzérségi támogatás szabályait.

A haditapasztalatok alapján a tüzérségi tűznek, mint döntő tényezőnek, szerepe messze kiemelkedik. A támadási előkészületekhez szorosan hozzátartozik az ellenséges tüzérség és aknavetőik fölötti tűzfőlény megszerzése. Ennek módszereiben az alantosabb tisztek és más fegyvernemek is jártasak legyenek. A csapatok, melyek ilyen meglepetésekre kiképezve nincsenek, kellemetlen tapasztalatokat fognak szerezni.

Bár a gyalogsági kiképzés súlyát a merész és gyors előretörés képezi, mégsem szabad a tüztámogatást nyújtó fegyverekkel való összeköttetést elveszteni. A gyalogság legyen képes folyamatosan, terv szerint 6—8 km-t előrelökni és pedig 2—2½ óra alatt, miközben mindenfajta nehéz tűzgép (és tüzérség is) ezt a mozgást állandóan követik. Ha ezt nem teszik, a támadás meg fog akadni. A gyakorlásnál a teljesítményt fokozatosan kell elérni, induláskor ne vegyünk túl nagy ütemet, hogy a csapat bizonyos idő múlva ne kapkodjon lélegzet után. Megfelelő gyakorlás után a csapat az előnyomulást gyorsan és folyamatosan fogja végrehajtani. Ha kezdetben a csapat 8 km-t 6—8 óra alatt fog megtenni, később ezt az időt csökkenteni fogjuk és a harcászati körülményeket is nehezíthetjük.

Arcátamadást lehetőleg kerüljünk, vagy legalább kössük össze szárnyátamadással, vagy átkarolással. Ilyen támadások taktikáját minden parancsnok — zászlóaljtól szakaszig — jól ismerje.

A mozgás mellett a tüztaktikát kell a gyalogságnak alaposan megtanulnia. A tűzösszpontosításnak, helyi tűzfőlénynek elérése minden tiszt véreben legyen, de értsen ahhoz is, hogyan szerezhet tüztámogatást és hogyan küzdheti le a harcokocsikat.

A gyalogság tudjon mindenféle akadályt önállóan leküzdeni, még vízfolyásokat is. A betonerosdók, valamint tábori erődítmények leküzdé-

sét oktatni kell, ugyancsak árokrendszerek megtisztítását és az elfoglalt ellenséges állások azonnali kihasználását visszacsapások kivédésére.

Haditapasztalat az is, hogy a tiszteknek érteniük kell hozzá, hogy az előnyomulást, ami valamely okból átmenetileg megakadt, parancs szerint újra folytassák. Kiderült, hogy vannak gyalogos és tüzérparancsnokok, akik a második támadási napon is a megindulás tervéhez tartották magukat és a teljesen megváltozott helyzetben is az előző nap már idejét múlt módszerével akartak tovább harcolni. Ezek nem tudták, hogy az ellenség időközben megváltoztatta védelmi csoportosítását és eljárását, tüzeszközeit pedig átcsoportosította. *Szükséges tehát a támadás újramegindítását úgy a tisztekkel, mint a csapatokkal gyakoroltatni.*

Figyelemmel kell lennünk arra is, hogy az elfoglalt terepen és a támadás előrehaladása közben is állandóan előkészítsük az esetleges védekezést is. Gyakorolni kell a védőkörletek kijelölését, csapatok beosztását és elvételét fontos állások megszállására már az előremozgás alatt is.

A kiképzés fontos része a támogató csapatok második és harmadik vonalának bevetése (hullámiharcászat), valamint a terepszemrevételezés már az előremozgás alatt. Mindezeket, mint az utóbbi idők haditapasztalatait, tanulmányozni és gyakorolni kell.

Györgypál László

A gázsugár-reakciós motor, az új repülőgép erőgép

(Dr. Trautsch Kálmán cikke a Magyar Technika Műszaki és Gazdaságtudományi folyóirat 1946. évi 6—8. számában.)

A háború utolsó évében jelent meg a légiharcokban a gázsugárreakciós motorral felszerelt vadászrepülőgép és a nagy küzdelem befejezésekor már tömegesen harcoltak angolszász oldalon a Closter Aircraft Comp. Ltd. gyár „Meteor“ és a Havilland Engine Comp. Ltd. gyár „Vampir“ típusú gyorsvadászai. Német részről a Messerschmidt 262. typ. vadászgépek ugyanilyen alapelven épültek. Ezen típusoknál a dugattyus motorral hajtott légszárny helyett a gép fúvócsövén igen nagy sebességgel folytonos sugárban kiáramló gáz tömegének reakció ereje szolgáltatja a vonóerőt. Az amerikai, angol és német megoldások működésének alapelve lényegileg ugyanazt, csak szerkezeti kialakításaikban térnek el egymástól. Hosszú kísérletek után a már régen ismert egyenlő nyomáson folytonos égésű gázturbinákból fejlődött ki a repülőgép erőgépeként a gázsugárreakciós motor típus, mindhárom előbb említett államban közel egyidőben 1936 körül.

A gázturbinát, mint erőgépet első ízben 1791-ben John Barber szabadalmaztatta Angliában, utána világszerte számtalan szabadalmi bejelentés és kísérlet történt ilyen alapelven működő erőgéppel kapcsolatban (a német Stolze sok fokozatú kompresszorról és turbinával, a